

א' כסלו ה'תשע"ה 13.11.14

מגזין מס' 354

שבת פרשת תולדות

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב



החייב כספך

אין לי אשמים

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

הכח האמיתי שלנו כיהודים מתגלה רק כשאנחנו אותנטיים. רק כשאני משרת את האמת, משהו בי (מצד העצם שבי) יוצא מהמיצר והגבול של אנוכיותי הטבעית והופך להיות בעל כוחות אדירים. כי כשאני משרת את האמת ננסכים בי הכוחות של האמת. וכפתגם החסידי, לפיו שליח אמיתי אין לו מציאות משל עצמו אלא מציאות המשלח.

כשאדם מכוון עצמו בכיוון אחד, באופן שכביכול כל תאי גופו ונימי נפשו אומרים כיוון אחד, חדל הוא מלהיות מאוים. באשר כל נסיבות חייו הופכות למכלול אחד, מעין סדנא בה לש הוא את משמעות חייו כאן ועכשיו, תוך התמודדות עם עצמו, לא עם אחרים.

זהו שמבואר בחסידות, אשר מאבקו של איש האמת על חירותו אינו מול אחרים. כי מונח אצלו בפשיטות שהבעיות אינן בחוץ, ובמילא זוכה הוא גם לחוש כי באמת – אין לו אשמים. אצל אדם כזה, כדוגמת הכלי המכוון, מתחדדת היכולת הנפשית לדעת מה הוא באמת רוצה.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 20:30 בדיוק במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:00) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144



[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

תכלית הבריאה

מהי מטרת הבריאה

אנשים נולדים, חיים בעולם הזה כמה עשיריות שנים ומתים. אחריהם ממשיך דור חדש באותו מסלול של לידה, חיים ומוות. והשאלה היא: בשביל מה? מהי המטרה של כל העניין הזה?

יהודי שומר מצוות יאמר: תכלית החיים היא ללמוד תורה ולקיים מצוות. אך גם על זה נשאלת אותה שאלה: והתורה והמצוות – מה תכליתן? או במילים פשוטות יותר: בשביל מה בכלל ברא הקב"ה את העולם? מהי מטרת הבריאה?

ספרי המחשבה של היהדות, ובעיקר ספרי הקבלה ופנימיות התורה, עוסקים רבות בשאלה זו, שהינה שאלת יסוד. ניתנו לה תשובות אחדות, ממצות יותר וממצות פחות. תורת החסידות מאמצת בעיקר תשובה שמופיעה במדרש במילים ספורות: "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים".

מרכז העולם

נתחיל מהסוף. הקב"ה רוצה איפוא שתהיה לו דירה 'בתחתונים'. מה שייך לדבר לגבי הקב"ה במושגים של 'עליונים' ו'תחתונים'? אין זאת, אלא שמושגים אלה מתייחסים למידת הקירבה אל האור האלוקי. העולמות שבהם מאיר האור האלוקי באורח גלוי נחשבים ל'עליונים', ואילו העולמות שבהם האור האלוקי הינו מצומצם ומוסתר – הם ה'תחתונים'. מכאן, ש'תחתונים' מכוונים בעיקר כלפי העולם הזה שלנו, שבו הגשמיות מכסה על הרוחניות עד כדי כך שיש מקום לחשוב שאין בעולם שום דבר אלוקי ושהכל טבעי.

גישה זו מעמידה אם כן במרכז הבריאה דוקא את העולם

הזה שלנו ולא את העולמות הרוחניים הנאצלים. נכון, זהו העולם הכי שפל ותחתון, אבל דוקא בו רוצה הקב"ה, כי הוא רוצה "דירה בתחתונים" דוקא.

מהי 'דירה'? הבה נראה מה אומר המונח 'דירה' לגבינו. יכול אדם להימצא במקומות שונים: במקום העבודה, בבתי חברים, ברחוב וכדומה. כל מקום כזה מחייב צורת התנהגות אחרת. אי אפשר להתנהג ברחוב כמו במקום העבודה, ואי אפשר להתנהג בביתם של ידידים כמו ברחוב. כשהאדם מגיע לאחד המקומות הללו, הוא מתאים את עצמו למקום. אבל ישנו מקום אחד שבו האדם אינו צריך לחשוב על איש מלבדו ושבו הוא יכול להתנהג בצורה הכי חופשית ומשוחררת – זהו הבית הפרטי, הדירה. 'דירה' מסמלת איפוא את שיא החופש האישי ואת מלוא ההתגלות של האדם.

בלי קושיות

וכאן טמון הרעיון הגדול של תכלית הבריאה, ה'דירה בתחתונים'. הקב"ה רוצה, שדוקא העולם הכי תחתון והכי שפל יהפוך ל'דירה' עבורו, כלומר – למקום שבו יוכל להתגלות בשיא שלימותו. אפילו בעולמות העליונים ביותר אין הקב"ה מתגלה כפי שהוא. הוא מצמצם ומגביל את אורו האין סופי כדי שהעולמות יוכלו לקבל זאת. אבל כאן, בעולם הזה, הוא רוצה להתגלות בלי שום הגבלות ובלי שום הסתרים. הוא רוצה שכאן תהיה 'דירתו'.

דבר מופלא זה נעשה באמצעות התורה והמצוות. כל דבר תורה שיהודי לומד בעולם הזה וכל מצוה שהוא מקיים בו, מכשירה אותו לתכליתו זו. העבודה הגדולה של עם ישראל בלימוד התורה ובקיום המצוות לאורך אלפי שנים – היא ההופכת את העולם הזה ל'דירה' עבור

הקב"ה, ועם בוא המשיח במהרה בימינו יתגלה כל זה לעינינו. למה נתאווה הקב"ה ל'דירה בתחתונים'? השיב להם: הרי ענין זה נידון, כפי שניתן לשער, בהרחבה רבה ביותר בתורת החסידות, ועדיין אנו עוסקים רק ב'איך' ולא שואלים קושיות...

(מעובד מתוך אתר www.chabad.org.il)

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!



טל' 052-5675770



עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

אדוני אבי מורי ו"רבי (הרש"ב) אמר: קריאת שמע שעל המטה היא, בזעיר אנפין (= בצורה מזערית), כהוידוי שבטרם צאת הנפש מהגוף. אלא שאז עוזבים לגמרי את היריד, תם המסחר של "היום לעשותם", ובקריאת שמע שעל המטה שבכל לילה עדיין נמצאים בעצומו של היריד, ועוד אפשר לפעול.

(מתוך 'היום יום' ו' כסלו)

הסיפור השבועי

אי קטן בים

המפה. המלחים בדקו את עומק המים ליד הסלעים וחיפשו מקום שבו יהיה אפשר להשליך עוגן. כעבור זמן מה שבו ובישרו – אפשר.

האנייה החלה להתקרב אל הסלעים. לפתע ספגה קרקעיתה חבטה ראשונה מהסלעים. העוגן שהוטל – לא נתפס. האנייה היטלטלה פעם נוספת לעבר הסלעים. הפעם פערו בה הסלעים חור גדול ומים החלו חודרים לתוכה. האנייה הוסיפה להיטלטל ולהיחבט. בהלה עצומה פרצה בין מאות הפליטים.

”קפצו והצילו את חייכם!” נשמעה הפקודה. המלחים, שזינקו ראשונים, הצליחו לקשור את האנייה אל הסלעים. אנשים החלו לקפוץ למים. מקצתם הצליחו לקפוץ היישר אל הסלעים. אחרים קפצו לתוך המים הקרים. היו שנתפסו בחבלים שקשרו את האנייה לסלעים. אולם תנודות האנייה מתחו את החבלים ואלה נפלו למים. כמה מהם נמחצו, למרבה הזוועה, בין האנייה לסלעים.

על אף הפאניקה הגדולה, שמוליק נותר משום מה בתאו. ייתכן שבגלל טלטולי האנייה שקע בערפול חושים, שניתק אותו לזמן מה מהמתרחש סביבו. לפתע, כמו התעורר מחלום, הבחין בתאי האנייה הריקים. בבהלה גדולה עלה אל הסיפון ורק אז קלט את חומרת המצב.

שמוליק הצליח לקפוץ אל המים רגעים אחדים קודם שנבקעה האנייה לשניים. רגע קודם לכן הצליח אחד המלחים לחלץ מבטן האנייה את מכשיר הקשר היחיד ולהביאו אל החוף, רטוב אך שלם. שברי האנייה נחבטו זה בזה עד שירדו למצולות. בעזרת מכשיר הקשר הודיעו הפליטים לשלטונות הבריטיים על מקום הימצאם. רגע לאחר מכן נדם המכשיר.

בצהרי יום שישי, ו' בכסלו תש"ז, עלו כשמונה מאות איש, פליטי שואה מרומניה ומהונגריה, אל ספינת המעפילים 'רפיח', שיצאה מנמל בקראט ביוגוסלביה. זו היתה אניית משא קטנה ורעועה, שבימיה הטובים נועדה להעביר בקר בין האיים היווניים.

הפליטים נאלצו לבלות את ימי ההפלגה בצפיפות איומה ובחום מחניק. בבטן האנייה הותקנו ארבע קומות של דרגשים. שטח כל דרגש היה מטר וחצי על ארבעים ס"מ וזה מה שהוקצב לכל אחד. אסור היה לעלות מבטן האנייה אל הסיפון, כדי לשאוף אוויר צח – מפחד ספינות הצי הבריטי ששייטו בים ומנעו הגעת פליטים יהודים לארץ. גם האוכל הקר, שחולק פעם ביום, ניתן תוך שכיבה על הדרגשים.

בין הנוסעים היה נער כבן שש עשרה, שמוליק שמו. שוכב שמוליק על דרגשו ובאמתחתו זוג תפילין, סידור וספר תהילים. כולו שקוע בעולמו, כמעט אין לו שיג ושיח עם איש.

ביום ראשון, ח' בכסלו, לאחר עגינה קצרה ליד האי סטבוליס, פרצה סערה בים והאנייה הקטנה היטלטלה על המים כקליפת אגוז. הנוסעים המבועתים נצטוו לעבור מצד אל צד, בניסיון לייצב את האנייה.

בבוקר שבת פרשת וישלח, י"ד בכסלו – לאחר שבעה ימים בים הסוער – התגברה הסערה. בצהריים חשכו לפתע השמים והאנייה היטלטלה בחוזקה. רב החובל היווני הודיע כי אין הוא מסוגל עוד לשלוט בהגה האנייה. הוא אמר כי ינסה למצוא מסתור בחוף האי הסמוך.

האנייה עצרה. שני מלחים הורדו בסירה אל החוף הסלעי של האי סירינה, אי קטנטן שאפילו אינו מופיע על

משאלתם ונשארו קבורים על סלעי האי סירינה – לא הרפתה ממנו.

שמוליק גדל והיה לאיש. עם הזמן נעשה אחד מגדולי היהלומנים בארץ – הלוא הוא ר' שמואל דסקל מבני ברק. ר' שמואל ראה ברכה בעמלו והיה איש חסד נודע שרבים רבים נסתייעו על ידו.

יום אחד שמע על הצעה להעלות את עצמות הנספים מסירינה לקבורה בארץ. ר' שמואל נרתם בהתלהבות למימוש ההצעה ואף נתן מכספו לצורך הענין.

ביום שישי, י"ב במרחשוון תשל"ג, הפליגה ספינה צבאית מנמל חיפה. על סיפונה היו מפעיליה מחיל הים, אנשי הרבנות הראשית וכמה מניצולי 'רפיח', ובהם ר' שמואל. בי"ז במרחשוון נמצאו העצמות והובאו לקבורה בארץ. רק עתה נחה דעתו של ר' שמואל.

(תודתנו לשולח, הרב יצחק בירך דסקל מבני ברק, ר"מ בישיבת חכמת שלמה ומחבר ספרים על הש"ס)

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע

עם שחר יום ראשון נמצאו על הסלעים גופותיהם של שמונה נספים. אחרים הוגדרו נעדרים וגופותיהם לא נמצאו. הפליטים הניחו את הנספים, ראשיהם לכיוון ארץ ישראל, וכיסו אותם באבנים ובסלעים.

לשמחת הפליטים, גילו על האי ארבעה אזרחים יוונים, שחיו במקום. הללו הסכימו למכור להם עשרים כבשים, ובכך למעשה הצילו אותם ממוות ברעב. בשר הכבשים בושל באש מדורות. כל אחד ממאות הניצולים זכה במנת בשר. באמצע הלילה העירו את שמוליק משנתו, כדי לקבל את מנתו. ביומיים הבאים כמעט לא באו מזון ומשקה לפי הניצולים.

ביום רביעי, י"ח בכסלו, הגיעו לאי שתי אניות בריטיות. הן הפליגו עם הפליטים לעבר מחנה עולים בקפריסין. שם שהו הפליטים כשנה, עד ראשית שנת תש"ח. אז זכו סוף סוף להגיע ארצה. שמוליק היה אז כבן שבע עשרה. המחשבה על הנספים המסכנים, שלא זכו להגשים את

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!



טל' 052-5675770



עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת תולדות

ולאום מלאום יאמץ

שנים רבות חולפות מאז נישואי יצחק ורבקה ועדיין לא זכו הם לילדים. יצחק, שהגיע כבר לגיל העמידה, מתפלל על כך מעומק לבו והקב"ה שומע לתפלתו ופוקד את רבקה. במהלך הריונה חשה רבקה כי משהו בלתי רגיל מתחולל בבטנה: טלטלות עזות של סימני חיים סוערים מתרוצצים בקרבה. היא מחליטה לברר את משמעות הדבר והולכת לבית המדרש של שם. שם בן נח מגלה לה ברוח הקודש כי בבטנה תאומים שמהם ייצאו שני לאומים אשר יתעמתו ביניהם במהלך כל הדורות, ותחושותיה בעת ההיריון מבשרות על מאבקם שיחל עם לידתם.

ראשון יוצא תינוק מרובה שיער ואדמוני, ונקרא שמו עשו. אחריו, אוחז בעקבו, יוצא אחיו ונקרא שמו יעקב. יצחק בן שישים שנה בלידתם.

התאומים גדלים, ועד מהירה ניתן להבחין בהבדלים תהומיים באישיותם, ממש מן הקצה אל הקצה. עשו - ערמומי, חמדן וגס רוח, ואילו יעקב - עדין, ישר דרך וירא שמים. יצחק, מאמין בלבו כי בתוככי עשו הגס והאליים שוכנת נשמה גדולה, על כן הוא מקרבו מתוך תקווה כי ברבות הימים יופנו יכולותיו העצומות לטובה. ואילו רבקה, היא מעדיפה את יושרו ותמימותו של בנה יעקב.

יום אחד, חוזר עשו הצייד עייף ורעב ממעלליו בשדה, ופוגש את יעקב הלמדן עוסק בהכנת נזיד עדשים.

ברעבונו הגדול מבקש עשו מיעקב שילעיטו מן התבשיל המהביל. יעקב מציע לאחיו עסקה: מוכן הוא למכור לו את נזיד העדשים תמורת זכות הבכורה של עשו שהיתה שמורה לו עד עתה. עשו, שבז לענין הבכורה, קל בעיניו לוותר עליה והוא ממחר למכור בשבועה את בכורתו בעבור תבשיל העדשים.

יצחק בגרר שבארץ פלישתים

בשל רעב כבד הפוקד את ארץ כנען (ישראל), יוצא יצחק למצרים. בדרכו נגלה אליו ה' ואוסר עליו לרדת מצרימה (משעלה על המזבח כ'עולה תמימה' בנסיון העקדה נאסרה עליו היציאה מן הארץ). הקב"ה מברכו ומבטיחו כי בו ובזרעו, שירבה ככוכבי השמים, תקויים השבועה האלוקית לאברהם אביו אודות ירושת הארץ.

יצחק קובע את מושבו בעיר גרר. לשאלת הפלישתים אנשי המקום מי היא האשה שאיתו, נוקט הוא בדרך שבה נקט אביו אברהם ומשיב כי אחותו היא.

אבימלך מלך גרר עוקב מחלונו אחר זוג המתיישבים החדשים ומתרשם על פי התנהגותם כי אינם אח ואחות כי אם בעל ואשתו. נרעש, קורא הוא ליצחק ומתרעם כנגדו על שהכשילם, והרי כמעט הביא הדבר לחיזורם אסורים אחרי אשת איש. יצחק משיבו כי עשה זאת בשל חששו לחייו.

אבימלך מצוה את כל עמו שאיש בל יעז לגעת ביצחק ובאשתו, והעובר על הצו המלכותי מות יומת.

קנאה והתנכלות

יצחק הופך תושב קבע בגרר בירת ארץ פלשתים ועוסק בחפירת בארות מים בסביבות המקום. ברכת ה' מלווה אותו והוא מתעשר מאוד. הפלישתים תושבי המקום מפגינים מורת רוח גוברת והולכת לנוכח התעצמותו של יצחק, ואבימלך שחושש מהפרת השקט בממלכתו מבקשו כי ילך מעימם. יצחק נענה לבקשתו. הוא מתרחק מן האזורים המיושבים וחונה בנחל גרר. אלא שקנאת הפלשתים אינה שוככת ואף מתעצמת לנוכח הצלחותיו, ובפרט כשחופר הוא מחדש את הבארות שחפר אברהם וסתמום הפלישתים. עתה כבר פורצות מריבות של ממש בין רועי גרר לרועי יצחק על הבארות 'עשק' ו'שטנה'. וכך נמשך הדבר עד אשר חופר יצחק באר נוספת, עליה לא נתעוררה מחלוקת, ושמה 'רחובות'.

יצחק ואבימלך מתפייסים

יצחק יוצא מנחל גרר ומתיישב בבאר שבע. בשנת הלילה נגלה אליו הקב"ה ומבטיחו כי יגן עליו ויברכהו בריבוי צאצאים בעבור אברהם אביו. דברי ה' ממלאים את יצחק בתחושת בטחון והוא מקים במקום מזבח ומוסיף לחפור בארות.

בראות אבימלך כי ברכת ה' מלווה את יצחק בכל אשר יפנה, מבין הוא כי אופן יציאת יצחק ממקומם על רקע קנאת הפלשתים היתה טעות גדולה. על כן יוצא הוא אליו בראש פמליה מכובדת לכרות עמו ברית של פיוס ושלום. בסעודה שיצחק מכין לכבודו מעלה הוא בפני אבימלך טענות קשות על התנכלות הפלשתים אליו, אך גם מתרצה לבקשתו. למחרת כורת הוא עימו ברית ומשלח לגרר בשלום. בינתיים נודע ליצחק כי נתגלו מים בבאר שחפר במקום, והוא קורא לסביבת הבאר על שם שבועת הברית – באר שבע.

גם עשו נושא נשים

בהגיעו לגיל ארבעים מחליט עשו לשאת שתי נשים – יהודית ובשמת מבנות חת. הוא עושה זאת כדי ליצור לעצמו דימוי חיובי של איש משפחה ההולך בדרך אביו, שהרי יצחק נישא גם הוא בגיל ארבעים. כל ימיו נהג עשו לבלות זמנו ברדיפת נשים נשואות ועינויין, ועתה, לאחר שנישא, מוסיפות גם נשותיו עוגמת נפש רבה ליצחק ולרבקה בשל ריח הקטורת של עבודתן הזרה.

יעקב נוטל את ברכת עשו

בהגיעו לשנתו ה-123 כבר כהות עיני יצחק. ובאשר לא פסה תקוותו לראות קודם מותו את עשו בנו חוזר בתשובה, קורא יצחק לעשו ומבקשו לצוד ציד, ממנו יכין בעבורו מטעמים כאשר אהב למען יברכו בטרם ימות.

רבקה שומעת את הדברים וקוראת לבנה האהוב יעקב. היא מבקשת ממנו למהר ולהקדים את עשו אחיו שעסוק במסע הציד, ושירד אל הצאן להביא לה שני גדיי עיזים כדי שתכין מהם מטעמים, אותם יגיש לאביו על מנת שיברכו לפני מותו.

יעקב יושב האהלים התם והישר חושש פן ימשו אביו, אולי יגלה ויחשוף את התרמית ויקללו תחת לברכו. אך אמו הצדקת דוחקת בו לעשות כמצוותה, באומרה כי נוטלת היא את האחריות על עצמה. כדי להסוות זהותו היא מלבישתו בבגדי עשו (לכסות על השוני שבין יעקב עדין הנפש לעשו הגברתן והשעיר) ושולחת בידו את הלחם והמטעמים שעשתה אל אביו הזקן.

יעקב נכנס אל אביו לבוש בבגדי עשו ומשתדל שלא לומר שקר בוטה. יצחק, שכבר כהו עינו מוזקן, אינו יכול לזהותו. אולם בחליפת הדברים ביניהם שומע הוא להפתעתו את איזכור שם ה' הנשמע כביכול מפיו של "עשו". הוא ממשש את יעקב המלוּבש בבגדי עשו ואומר בפליאה: "הקול קול יעקב והידיים ידי עשו".

לפי שעה צאצאי עשו להשיב לעצמם את שליטתם. עשו המאוכזב והחש עצמו מושפל, מתמלא בכעס ומשטמה על אחיו. הוא גומר בלבו להורגו, אך מחליט כי יעקב נקמתו עד לאחר מות אביהם.

יעקב בורח מעשו לפדן ארם

כאשר נודע לרבקה ברוח הקודש זממו של עשו להרוג את בנה הקטן, דוחקת היא ביעקב לברוח אל לבן אחיה בפדן ארם. בה בעת היא פונה אל יצחק ומתלוננת אודות הסבל הרב שגורמות לה נשות עשו, ובתוך כך מעלה היא את חששה שמא ינשא גם יעקב לאחת מבנות הארץ. יצחק קורא ליעקב ומצווהו לילך לפדן ארם, שם יוכל להשתדך עם אחת מבנות לבן בן בתואל אחי רבקה. קודם צאתו מברכו יצחק בשנית אשר בו ובזרעו תתקיים ברכת אברהם. יעקב יוצא לדרכו לפדן ארם

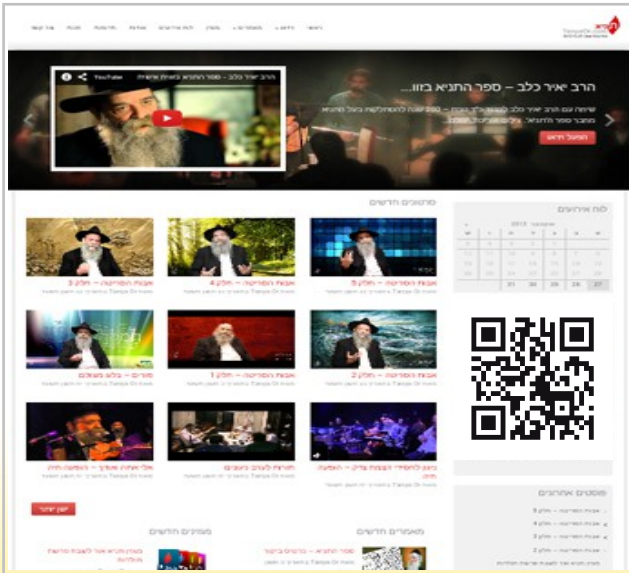
מרשעת נוספת לעשו

כשמוע עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו, נושא הוא לאשה את מחלת בת ישמעאל בן אברהם מבנות המשפחה. אלא שאין עולה בדעת רשע זה לגרש את נשותיו - יהודית ובשמת - אף כי מבנות כנען הן.

יצחק אוכל מהמטעמים ונושק לבנו. עתה בהריחו את ריח בגדי עשו, נחה דעתו והוא אומר לו אשר ריח בגדיו כריח גן עדן. לאחר מכן מעניק הוא לו את הברכות שהועיד לעשו: שפע כלכלי וכניעת העמים תחתיו כולל שליטה על צאצאי אחיו, וכל מי שיברכו יהיה מבורך, ואשר יקללו יהיה ארור.

יעקב יוצא מעל פני אביו, והנה מגיע עשו ובידיו המטעמים שהכין. הוא מציג עצמו בפני אביו ויצחק נחרד חרדה גדולה... מן השמים הנחוהו להעניק את ברכתו העיקרית לבנו יעקב, וגם ברוך יהיה.

עשו מבין לפתע כי שוב רימהו יעקב - לאחר שנטל את בכורתו ממנו - נטל הפעם גם את ברכתו. הוא מתפרץ בזעקות שבר ומבקש מאביו שיברכו גם הוא. יצחק מודיעו אשר כיון שכבר ברך את יעקב כי יהיה אדונו, הרי מעתה כל ברכתיו של העבד שייכות ממילא לאדונו. עשו בוכה בכי מר ומוסיף ותובע ברכה לעצמו. ברחמיו עליו מפצהו יצחק בברכת תנחומים: שפע כלכלי ותעוזה וכשרון לניהול מלחמות. וכל אימת שירדו צאצאי יעקב ירידה רוחנית ויפנו את ערפם ליראת השמים שבקרבתם, יוכלו



התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

ניסים – דבר טבעי ליהודי

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מספרת אמור לשמש הוראה ולימוד לדורות הבאים, ובמיוחד סיפורי האבות, שעליהם אמרו חז"ל: "מעשה אבות סימן לבנים". מהי אפוא ההוראה שעלינו ללמוד משני ההסברים הללו?

יש מכנה משותף לשני ההסברים: שניהם עוסקים בדברים שאינם יכולים להיות מובנים בדרך הטבע.

סיפור לידתו של יצחק הוא נס נפלא ביותר. על פי דרך הטבע לא היו אברהם ושרה יכולים עוד ללדת ילדים. לא רק מבחינת גופם הגשמי היה הדבר בלתי אפשרי, כדברי חז"ל, אלא גם המזלות העליונים הראו שאין להם כל אפשרות ללדת בן.

גם העובדה שאברהם היה יכול להתפאר בבנו, אינה יכולה להיות מוסברת באופן פשוט וטבעי. הלוא אברהם היה מושלם במידותיו ("אחד היה אברהם"), וקשה להעלות על הדעת שלימות גדולה עוד יותר. במיוחד כאשר מדובר בהשוואה לעומת הדור הבא, שמטבע הדברים אמור להיות נחות יותר מהדור הקודם, שכן יש ירידת דורות. והנה במקרה זה, למרות גדולתו המופלגת של האב, עדיין יש לו במה להתפאר בבנו.

אין בלתי אפשרי

זוהי אפוא ההוראה שאנו יכולים להפיק מענין זה: אל לנו להתפעל יתר על המידה ממגבלות הטבע. לגבי יהודי אין דבר שהוא בלתי אפשרי, לא רק במישור הרוחני, אלא גם במישור הגשמי. הואיל והיהודי קשור בקשר עצמותי עם הקב"ה, אין לו שום הגבלות ובכחו לעשות גם את הדברים המופלאים ביותר, בגשמיות וברוחניות.

"ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק"

הפסוק הפותח את פרשתנו מעורר את תמיהתם של פרשני התורה. בפסוק נאמר: שואלים פרשני התורה: לאחר שכבר נאמר כי יצחק הוא בן אברהם, לשם מה מוסיפה התורה ואומרת "אברהם הוליד את יצחק"?

ליצני הדור

רש"י מביא את התירוץ המופיע בגמרא ובמדרש: "על ידי שכתב הכתוב יצחק בן אברהם, הוזקק לומר אברהם הוליד את יצחק. לפי שהיו ליצני הדור אומרים – מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה הימנו. מה עשה הקב"ה? צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. והעידו הכל – אברהם הוליד את יצחק. וזהו שכתב כאן יצחק בן אברהם, שהרי עדות יש שאברהם הוליד את יצחק".

לפי פירוש זה בא הפסוק לציין לפנינו את ההוכחה החד משמעית שיצחק אכן היה בנו של אברהם, שכן מראה פניהם היה דומה להפליא, עד שהכל ראו כי "אברהם הוליד את יצחק".

מדרש נוסף מסביר זאת בדרך אחרת: "יצחק נתעטר באברהם ואברהם נתעטר ביצחק". כלומר: התורה מבקשת לומר, כי יצחק היה מציג את עצמו כ"יצחק בן אברהם", מכיון שהתפאר באברהם אביו; ואילו אברהם היה מתפאר בבנו יצחק – "אברהם הוליד את יצחק".

לא ספר מעשיות

התורה, כידוע, אינה ספר מעשיות. כל דבר שהיא

אם יהודי מעורר את כוחותיו הנשמתיים ויוצא מהנחה בסיסית איתנה, שכל ההפרעות של הגוף והנפש הבהמית אין בכחן למנוע ממנו לעשות את רצון קונו - כי אז הוא

מתעלה לגמרי מעל מגבלות הטבע, ויכול לחולל 'ניסים' הן בענינים רוחניים והן בענינים גשמיים.

(מעובד מתוך הספר שולחן שבת,

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ג')

חסידות על הפרשה תולדות

שליחי הרבי מאירים חשכת הגלות וישלח יצחק את יעקב (כח,ה)

"וישלח יצחק" - הרבי הריי"צ הודיע, שהשליחות של כל יהודי בדורנו היא הפצת תורה ויהדות ומעיינות החסידות. לשם כך יש לצאת מ'באר שבע' וללכת ל'חרן'. יש להגיע לכל יהודי באשר הוא שם, ויש מי שזכו ונבחרו להיות שלוחי הרבי בפועל. שלוחים אלו פרוסים בכל קצווי תבל, והם מסורים להפצת התורה והיהדות באופן של מוסיף והולך ואור. עבודה זו משמשת משקל נגד להתגברות חשכת הגלות.

(ספר-השיחות' תנש"א, חלק א', עמ' 148)

לגלות אלוקות בתחתונים וישלח יצחק את יעקב (כח,ה)

יצחק - מלשון צחוק ותענוג, רומז לתענוג העליון, ש"נתאוהה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים... שכן עלה ברצונו יתברך, להיות נחת רוח לפניו יתברך, כד אתכפיא סטרא אחרא ואתהפך חשוכא לנהורא" (שעה שנכנעת הסטרא אחרא ומתהפך החושך לאור). כדי להביא לפועל תענוג זה, נעשה הענין דשליחות יעקב, י' עקב, דהיינו ירידת והשתלשלות אלוקות (י' - בחינת 'חכמה' בה מלובש אור אין סוף ברוך הוא) עד ל'תחתונים', בחינת עקב.

(ספר-השיחות תשמ"ח, חלק א, עמ' 120)

נפש אלוקית ונפש בהמית

ויצא הראשון... ויקראו שמו עשו. ואחרי כן יצא אחיו, וידו אוחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב (כה,כה-כו)

"עשו" - מסמל את הנפש הבהמית והיצר הרע. לכן יצא ראשון, כי הוא בא לאדם קודם היצר הטוב.

"יעקב" - מסמל את הנפש האלוקית והיצר הטוב. והוא איש תם מלשון שלימות, כי אפילו בשעה שאדם עובר עבירה, נשארת עצם הנפש האלוקית שלימה בדבקותה בה'.

"וידו אוחזת בעקב עשו" - ירידת הנפש האלוקית למטה היא כדי לתקן את הגוף ואת הנפש הבהמית.

(ליקוטי-שיחות', כרך ה, עמ' 416)

עם עיקש תתפתל

בא אחיך במרמה ויקח ברכתך (כז,לה)

מדוע לקח יעקב את הברכות במרמה דוקא?

נפילת הניצוצות דקדושה לתוך הקליפות היתה בדרך ערמה כדכתיב (בראשית ב) "והנחש היה ערום", שרימה את אדם וחווה, וחטא עין הדעת גרם כידוע לירידת ונפילת הניצוצות. לכן גם הבירור וההעלאה של הניצוצות צריכים להיות בדרך של מרמה, כנאמר (תהילים יח), "עם עיקש תתפתל".

והבירור נעשה על ידי יעקב, שהוא בדוגמת אדם הראשון, כמאמר רז"ל (בבא בתרא נח) "שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון".

(ספר המאמרים' תש"ג, עמ' 187)

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנושא

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f



שבת שלום!!!

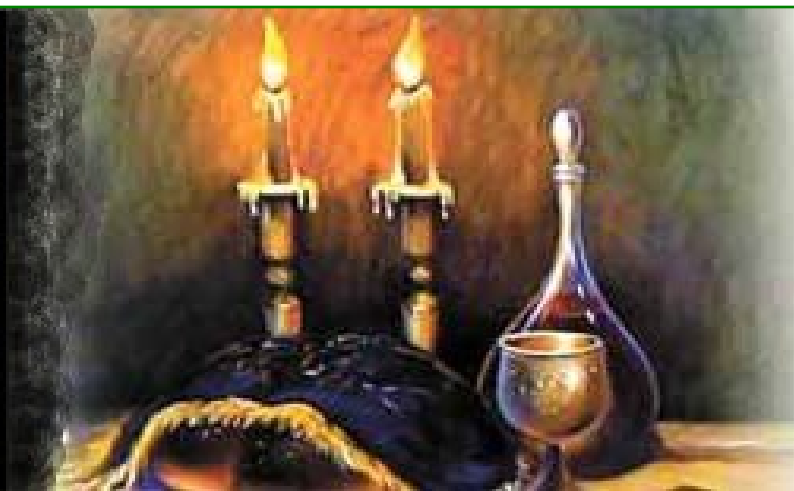
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com



הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:19	16:06	י-ם
17:20	16:20	ת"א
17:19	16:10	חיפה
17:22	16:24	ב"ש



נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון